

С.Б. Беліков

вступного екзамену з української мови та літератури для абітурієнтів, які вступають до ЗНТУ на навчання за ступенем «бакалавр» на базі повної загальної середньої освіти

Для оцінювання знань абітурієнтів на вступному екзамені предметною екзаменаційною комісією розроблені завдання, які відповідають програмам зовнішнього незалежного оцінювання 2017 року.

Критеріально орієнтовані завдання дозволяють виявити рівень сформованості компетенцій, необхідних для засвоєння змісту навчання за ступенем «бакалавр».

Українська мова

Вступники повинні знати і вміти:

- пояснювати лексичне значення слів; знаходити в тексті лексико-семантичні слів; пояснювати значення фразеологізмів;
- розпізнавати самостійні частини мови (іменники, прикметники, числівники, прислівники, дієслова та дієслівні форми) та службові частини мови (сполучники, частки);
- відрізняти правильні форми самостійних та службових частин мови від помилкових;
- визначати сполучуваність різних частин мови;
- розпізнавати прості речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, відокремленими членами речення;
- розпізнавати неправильно поставлені розділові знаки в простому та складному реченнях;
- розпізнавати вивчені орфограми, відрізняти помилковий правопис від правильного.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Лексикологія. Фразеологія:

- Основні лексико-семантичні групи української мови: синоніми, антоніми, пароніми.
- Власне українська та запозичена лексика. Фразеологізми.

2. Морфологія:

- Іменник: граматичні категорії (рід, число, відмінок); особливості відмінювання (букви *-а (-я)*, *-у(-ю)* в закінченнях іменників другої відміни; кличний відмінок іменників. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, українські прізвища.
- Прикметник: ступені порівняння якісних прикметників.
- Числівник: відмінювання кількісних числівників, поєднання кількісних та дробових числівників з іменниками.
- Дієслово та його форми. Творення активних і пасивних дієприкметників. Дієприслівник, особливості уживання дієприслівникового звороту.
- Прислівник: написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.
- Службові частини мови: сполучник, особливості правопису; частки, особливості правопису.

3. Синтаксис:

- Просте речення: ускладнювальні засоби (однорідні члени речення, вставні слова, звертання), розділові знаки при них; тире між підметом і присудком.
- Складне речення: розділові знаки в складнопідрядному та безсполучниковому складних реченнях.

– Пряма мова: розділові знаки при оформлюванні прямої мови.

4. Орфографія:

– Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні. Спрощення в групах приголосних. Чергування приголосних звуків.

– Уживання апострофа та м'якого знака. Подвоєння приголосних. Правопис префіксів і суфіксів.

– Написання слів іншомовного походження.

– Правопис великої літери.

– Написання складних слів разом і через дефіс.

Українська література

Вступники повинні *знати*:

- зміст програмних творів, основні дійові особи;
- найвиразніші уривки творів;

Уміти:

- аналізувати художні твори у єдності змісту та форми;
- визначати тему та ідею твору, його сюжет і композицію, основні художні тропи;
- розрізнити життєву основу і художній вимисел у художньому творі;
- визначати місце твору в спадщині письменника, у контексті доби, літературного процесу.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Усна народна творчість. Давня українська література:

– Усна народна творчість. Загальна характеристика календарно-обрядових, соціально-побутових та історичних пісень.

– “Слово про похід Ігорів”.

– Повість минулих літ.

– Григорій Сковорода. «Бджола та Шершень».

2. Становлення нової літератури (початок ХІХ століття):

– Іван Котляревський. «Наталка Полтавка», «Енеїда».

– Григорій Квітка-Основ'яненко. «Маруся».

– Тарас Шевченко. «Катерина», «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «Гайдамаки», «І мертвим і живим...», «Заповіт».

– Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».

3. Літературний процес 70-90-их рр. ХІХ століття:

– Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».

– Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

– Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».

4. Літературний процес першої половини ХХ століття:

– Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Тіні забутих предків».

– Леся Українка. «Лісова пісня».

– Іван Франко. «Мойсей», «Гімн».

– Микола Вороний. «Блакитна Панна».

– Олександр Олесь. «Чари ночі».

– Олександр Довженко. «Зачарована Десна».

– Валер'ян Підмогильний «Місто».

– Микола Куліш «Мина Мазайло».

– Володимир Сосюра. «Любіть Україну».

5. Літературний процес другої половини ХХ століття:

– Григорій Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

– Ліна Костенко. «Маруся Чурай».

6. Теорія літератури:

– Основні течії та напрямки в українській літературі.

– Роди та жанри літератури (проза, поезія, драма).

– Аналіз літературного твору: тема та ідея художнього твору; художні образи (персонажі, пейзажі, описи); сюжет, композиція твору.

– Художні тропи: епітет, метафора, метонімія, синекдоха, порівняння, антитеза, гіпербола тощо.

Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Кожен варіант тестів містить 30 завдань, які розроблені за трьома рівнями складності (по 10 завдань до кожного рівня). Складність екзаменаційних завдань визначається, як правило, кількістю логічних кроків, які повинен виконати абітурієнт у процесі пошуку відповіді.

1-й рівень містить 10 завдань мінімального рівня складності (5 завдань з української мови та 5 завдань з літератури), для розв'язання яких достатньо знати правила з мови та твори з літератури, передбачені програмою загальноосвітніх закладів, відрізнити випадки правильного використання мовних засобів від помилкових.

Правильне розв'язання кожного завдання цього рівня оцінюється двома балами.

2-й рівень містить 10 завдань середнього рівня складності, розв'язання яких вимагає від вступника уміння застосовувати базові знання з української мови, визначити істотні ознаки мовних явищ.

Правильна відповідь на кожне завдання оцінюється трьома балами.

3-й рівень містить 10 завдань підвищеного рівня складності, розв'язання яких, як правило, вимагає застосування глибоких знань та умінь з різних розділів мови, установлення причиново-наслідкових зв'язків мовних явищ, використання набутих навичок з мови.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється п'ятьма балами.

Отже, максимальна кількість балів, яку вступник може отримати за правильно виконані завдання усіх трьох рівнів, дорівнює 100 балам за шкалою від 100 до 200 балів.

Робота оцінюється в 0 балів, якщо в роботі не закреслена жодна відповідь або немає жодної правильної відповіді.

Вступник допускається до участі в конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить не менше 100.

У разі наявності в роботі більше однієї відміченої відповіді на кожне запитання за це запитання виставляється нуль балів (окрім випадків, коли одна з відмічених відповідей на запитання закреслена, а інша зазначена акуратно та чітко).

Розв'язання тестів вступник виконує на чернетці. Перевірка цих записів екзаменаторами не передбачається. Екзаменатори перевіряють лише правильність відповідей серед запропонованих на кожне завдання варіантів А, Б, В, Г, Д, Е.

Список рекомендованої літератури

Українська мова

1. Авраменко О.М. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі: I ч. / О.М.Авраменко, М.Б. Блажко. – 6-е видання; змінене й доповнене. – К.: Грамота, 2016. – 560 с.
2. Авраменко О. Українська мова та література: Збірник завдань у тестовій формі: II ч: 6-е видання; змінене й доповнене / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2015. – 116 с.
3. Бондарчук К.С. Українська мова: Довідник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 208с. (Гриф МОН України (лист №1.4/18-Г-2073 від 06.10.2008).
4. Бондарчук К.С. Українська мова: Навчальний посібник для слухачів підготовчих курсів та вступників до ВНЗ. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 384 с. (Гриф МОН України (лист №14/18-Г-2872 від 06.10.2008).
5. Мілянєвський Е., Паламарчук Л. Українська мова. Орфографія та розвиток зв'язного мовлення. 10 клас. Посібник для учнів. – Тернопіль, 2001. – 95 с.
6. Мілянєвський Е., Паламарчук Л. Українська мова. Синтаксис, пунктуація та розвиток мовлення. 11 клас. Посібник для учнів. – Тернопіль, 2001. – 86 с.
7. Сучасна українська мова: Підручник / О.Д.Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін./ За ред. О.Д.Пономарева. –К., 1997.
8. Сучасна українська мова в схемах і таблицях: Навчальний посібник, - 2-е вид. /Укл.: Литвин І.С., Литвин С.І. – К., 2004.
9. Український правопис / Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Інститут української мови НАН України. – К.: Наукова думка, 2007. – 288 с.

Українська література

1. Авраменко О.М. Українська література: міні-конспекти для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / О.М. Авраменко. – Вид.5-е, доповнене. – К.: Грамота, 2016. – 160 с.
2. Бернадська Н. Українська література ХХ століття: Навч. посіб. для старшокласників та вступників до вищих навч. закладів. – Київ: Знання-Прес, 2002.

3. Історія української літератури: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: у 2-х кн. – Кн. 1.: 1910-1930-ті роки: Навч. посібник / За ред. В. Дончика. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 512 с.
4. Історія української літератури: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: у двох кн. – Кн. 2, Ч.1.: 1940-1950-ті роки: Навч. посібник / За ред. В. Дончика. – Тернопіль, 1994.
5. Семенов Г.Ф. Українська література: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Школа-Література, 2006. – 512 с.
6. Степанішин Б.І. Українська література: Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Школа-Література, 2001. – 318 с.
7. Хрошко П.І. Українська література: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Школа-Література, 2005. – 432 с.
8. Українська література: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2015. – 432 с.

Затверджено
на засіданні предметної експертної комісії з української мови та літератури
“28” лютого 2017 р.

Голова предметної експертної комісії з української мови та літератури

Т.В. Катиш

3. Історія української літератури ХХ століття: у 2-х кн. – Кн. 1.: 1910-1930-ті роки: Навч. посібник/ За ред. В. Дончика. – Київ: Либідь, 1993.
4. Історія української літератури ХХ століття: у двох кн. – Кн. 2, Ч.1.: 1940-1950-ті роки: Навч. посібник/ За ред. В. Дончика. – Київ: Либідь, 1994.
5. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Ковальчук О.Г. Українська література: Підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Освіта, 2006. – 512 с.
6. Степанишин Б.І. Українська література: Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Арт-освіта, 2001. – 336 с.
7. Хропко П.П. Українська література: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Школяр, 2005. – 528 с.
8. Українська література: Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання / Укладачі: Л.Кубішин, Л. Олійник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2015. – 432 с.

Затверджено
на засіданні предметної екзаменаційної
комісії з української мови та літератури
“28” лютого 2017 р.

Голова предметної екзаменаційної
комісії з української мови та літератури

Т.В. Катиш